

~~6~~
~~366~~

25793

Ms 126,

Inw. nr. 4476/48

Strzały Wyborne

Na Pogrzebie
IASNIE WIELMOZNEY PANIEY
á Paniey

Hey M. P. Dorothy

WOŁOWIEZOWYX JANOWEY
Abramowiczowey Woiewodzinye Smo-
lenskiej / Przesidentowey Ziemie In-
flantkiej / Starościny Lidzkiej y
Wendenkiej 2c. 2c

Kazaniem

Przez Wielebnego Oycy SAMVELA SZYCI-
KA ZALESKIEGO Namieśc: Metropol: w
Wiel: Xie: Lit: Starszego Monastera Brat-
skiego Wilen: przy Cerkwi S Ducha

Wystawione.

W tey je pomienioney Cerkwi S^o y Ożywiácego
DUCZA BOGA

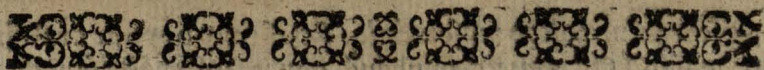
Marca dnia 10. Roku Pańskiego 1 6 3 6.

Approbatio.

Przeczytawszy to Kazanie Wiel: Oycza Sda
muela Szycika Dalestiego Namiestnika nasze
w Wiel: Kie: Lit. Starste Monastera Brato
stiego Wilenskiego przy Cerkwi Swietego
Ducha, poniewaz sie w nim nic przeciwko Cer
kwi swietey Wschodniej nie nayduie, zdruku
na swiat wydac/ powaga nasza Metropolitana
sta pozwalamy. Dat: w Kiowie. przy Cera
kwi stoleczney s. Sophiey Junij: 2. N. 1636.

Piotr Mohita ArchiEpiskop
Metropolita Kiovski Halicki
y Wszytskiej Rusi.
reka swa.

WIELMOZNE MV PANV

Je^o Mści Panu

MIKOŁAJOWI

na Worniānach

ABRAMOWICZO

WIWOIEWODZI

COWI SMOLENSKIEMV STA
RODEMBOWSKIEMV MIADZIELSKIEV

STAROSCIB

Niewzytey Smierci odiate ofiarnie Strzaly tobie Wielm
Panie. Znapisem ona lukiem / iako w Obiawieniu
S. Jana mamy / za narodem sie ludzkim wganaiac / w
nagrode snac od siebie wyszrzalanych / Jasnje Wielmozney
oney drogiey Rodzicielki twoiey Jey Mci P: Paniey Do
rochy Wolowiczowny Kastellanki Nowogrodzkiey oycy
sie wpodobala strzaly. Ale gdy ie kladnie in pharetram quasi
sepulchram, smiertelny odepnujac kleynot / dala pozycie w
Niebie nieprzezyte / stawa v dobrych niesmierzeln: bo strzala
Czesz czlowieka slachetneysha ktora sie do gornych zawose
wybitala kracion / y towarzyske za soba poctagala / phare
tram mortalitatis przebiwszy doleciala nieba: druga zas lu
bo iesze w ziemi dopewnych tkwi czasow (iako to ziemna)
ziemi od ziemi wzista oddaiac ziemi: nadjicia w Panu ze po
zepsowanu

zepsowania swiego zepsowania / bezsilney doydzie nieścagi
celności. A tak śmierć ofukana gdy ie zepsować zamysła /
na prawila: gdy wsłajdak swoy stryc Hee/okazala je Jasi Wiel
Jey Mici P. Woiewodziny Smole: strzałom Quies in sub
limi: ktorych sie y Plekto stracha / bo ma grot przeciwny
sobie/ y Niebo oczekiwá, Odiely sie Serżaly śmierci. cze
muż y wspaniałemu Animuśowi Twemu nie odeyma za
łości: ktorey et wial cześc Najśnieyşy Monarchá WLA
DYSŁAW CZwarty Krol Polski / kiedy przez JAsnie
Wiel: Pána J° Mici Pána Stephána Páca / Podskarbiego
y Pisárzá Wielkiego Wiel: Kie: Lit: Brzestkie° Prenskie° ic:
Starosta / w tym smutku ciebie Wielm: Pánie cieşyl. wiele
tak wiele Oswieconych Kizjat / JAsnie Wielmożnych Ich
Mści Pánow Senatorow / Pieczetárzow / Drzodnikow
Dwornych / Ziemiŝkich y Grodskich / y tak wiele zácných Lu
dzi w Oycyzynie náşey zawołáných in deductione funeris
przytomnych / przez JAsnie Wielm: Pána Je° M. Pána
Mikoláia z Ciechanowca Kistke Woiewode Měiŝtámskie°
Wilkomie ic: Staroste. Wázytem sie y ja: wiec je nie ofia co
wána sřrąta nie dbá o słowa kiedy nie widzi rzeczy samey /
sřrżaly od teie śmierci ofiarne tobie Wiel: Pánie. Prawda e
zebys sie wolał náymilśa Rodzicielka contentowác: ale co
temu radzić / lepiej przecie co wziac aniżeli nie. Rozumiem
je ozdobne / bo wyborne: wdzięczne / bo domowe: y groy nie
ku czjiej obrázie / chyba na pochlumienie smutku Wielmożno:
Twoiey. Przyjmź te práca moie teraz przez druk ochota tak a /
iákaś / ábym naswiát wydał / roszáac ráczył cera Wielmożi
Pánie: Keoremu wśelakich od Bogá bezsilnosći ná dlugi
wiel zájywać jycze.

W. M. moiego M. P.
Najszęŝy sluga / y Bogomodlca

SAMVEL SZYCIK ZALESKI
Namiest: Met: w w: X: L; Star
Mon: Brat: wilen .

STRZALY WYBORNE.

KSIAZNIKA
ST-W 793
PRZYMIACIOWA
W WILNIE

Posuit me sicut Sagittam Electam , in pharetra
sua posuit me. *Isa: 49.*

Położył mie iako Strzałę Wyborną / w say-
daku swoim skrył mie.

A to w sobie mus y gwałtowną po-
trzebą / że też y niemym wsta otwierá.
Krcesulow Syn gdy postrzegł / áno
żolnierz swawolna ręká tuż tuż nad
byia oycowstka z dobytym mieczem wiási / zwiá-
zki niemego przerwawšy iezykázáwołát: Ne
feri Crœsum, niezábiiáy Krcesusa. Gdy ia dnia
dzišieyšego kólá wzroku mego ná ten smutny
Jáśnie Wielmożney Jey Mści P. Dorothy
Wołowiczówny Jánowey Abramowiczowey
Woiewodżiney Smolenskiej / Præsidetowey
Derptskiej / Stárošćiney Lidskiej y Wędęskiej

*Herodo:
Helica:*

2

z goto

zgotowány kátásk zápuščám / á widze že
nie vžytá parťá / ludzió z vrodzenia y cnót wy
sořim / bez bráku / bez čásu / nic przerywá žy
wotá / záwołác niechcecy / ná te ślepa iey iuri
dike muře: Ne feri homines: Nie zábitay tych lu
bzi / z ktorých by y Cerkiew ś. obrone / y fámilie
ozdobe / y vbodzy przytuleť swoy mieć mogli .

Lecz že w śmierci oprocž kości / niemař lito
ści / gluchym to oná wřytko przenoři vchem:
W tey w ktorey sie rodziimy śmiertelnořci / nic
náđ ten / ktorego w čiele Jařnie Wielm: tey P.
widziimy / pewnieyře^o niemámy / koniec: kořdy
tego / ktore^o mu vřyczono / wroćić muři ducha:
A iáko ieden powiedziá / Iratis propitijsq; Dijs
moriendum est: Kowno tá iedzá bertá Kro
lewřcie z motyřkami kmećieimi / zkladá do brety
ziemie. Est commune mori, mors nulli parcit honorí.

Niebrařnie oná osobami: niedbá ná tzy / lá
menty y pláčze džiátek y pokrewnych: nie sol
guie řádnemu / gdy sie ieno z kosa záwinie: A iea
řli drzwiami gwardye iey nie wpuřćáia / in
Ier: 9. trat per fenestras, wřepnie okny. A gdy mnie
mámy / že sie tam cořolwieř zábáwi / tym čzá
sem incautos, nieořtrořnych / disperdit de foris,
wytráćá y gubi znádworzá. raz řwieřy mámy.

O tobie

O tobie Jaśnie Wielm: P. Woiewodźina
Smoleńska lubosmy wiedzieli / żeś ten dług
śmierci zapłacić kiedykolwiek miała / mniema-
liśmy iedną / że dla wysokich twoich cnot / tak
prętko tego długu wyciągać na tobie niemiarno:
mniemaliśmy / że te twoie w herbách zágeřczone
strzály / miały te wřytko zágarowywáca od
płóżyć y odstráżyć pocżware. Ale cie trudno
iż záyrzec niebu / trudno skrytym á niedościg-
łym Pańskim wřoczyć sadom. raczy w tym
żalu dla wćiechy duchowney przypatrzmy sie
in Themate z Kzáiařá Prorořá polożonym
řlowam: posuit me sicut sagittam electam, in
pharetra sua posuit me. Polożył mie iáko strzáte
wyborna / w saydaku swoim skrył mie: A w
řiawřy pochop z tych Jaśnie Wielm: Jey M.
Pániey Woie: Smolen: dziedzičných Her-
bowych strzát / wważámy / co sie teř przez strzát
ły y ich piotá w piřmie S: znáczy / á aplikuy-
my to do cnot y pobořności tey w Bódze zmar-
řey Pániey. W práwdzie pogladáiac ná tak
známienita Ořwieconych / Jaśnie Wielmoř-
řast wářych frequentia / á miářkořć dowćipu
mego ponderniac / wolářbym linguam meam in
pharetra silentij ponere. á mřeli tak wielkiey po-

deymowáć sie Máteryey: wygadzáiac iednak y
powinności vrzedu mego / y žádaniu pozostá
tego Wielm: potomstwa / poważyłem sie ná to
mieysce wstąpić. Przybadź ná ratunek Chry-
ste Zbawicielu moy zá przyczyná niepokálaney
Mátki twey / Patronki moiey / y zá intercessia
wszystkich Swietych: Przybadźcie y łaski
wáże nietestliwym słuchaniem.

STRZALA Słowo Pańskie.

A przod: strzala wyborna / w piśmie
świetych znaczy Słowo Pańskie.
Dważáiac Krol y Prorok Dáwid
efficacitatem & energiam skutek y moc
słowa Pańskiego / Verbi ánnunciati, w iednym
z psalmow mowi: Arcum suum tetendit, &
Psal. 7. sagittas suas ardentibus effecit: Łuk swoy ná-
piął / y strzály swoje z gorzącymi włożył. iáko
by rzekł:

by rzekł: Słowo Pańskie ma też swoje spi-
culum, ma swe żelezce / ma sententie, ma wy-
roki ogniste / ktore gdy na zatwardziłych y
krzemienistych / zyst przepowiadaczow / iak
z łuku wystrzeliwają sie / wnet sie stają wo-
słowemi / y zniekarnych karnemi.

Daley to wważając Grzegorz wielki mowi *Lib. 19.*
Arcus nomine, quid aliud, quā Sacrum eloquium *Morali.*
intelligitur? In chorda enim, est nouum testa *Cap. 16.*
mentum, in cornu vero vetus accipitur.

to iest / Nie co innego przez łuk / ieno światobli-
we wyroki Pańskie rozumieis sie: w cieciwie
bowiem nowy testament / w łuku za sie abo w
rogu stary zakon wyraża sie. A wkazuiac iako
nowa łaska iest potrzebna do vmiarkowania
strogości strzał starego zakonu / przydacie In ar-
cu autem, dum chorda trahitur, cornu curua-
tur: Sic in hoc eodem Sacro eloquio, dum tes-
tamentum nouum legitur, duritia veteris emol-
litur. Iak w łuku gdy sie cieciwa naciaga / ro-
gi sie zakrzywiaia: tak w tem Swiatobliwym
wyroku / gdy sie nowy testament czyta / stro-
gość starego miękczecie. Zgadza sie znim y Chry-
zostom swiety gdy mowi: verba Dei sunt sa-

Ibidem;

in Ps: 119

ty potężne / barzo ostre / quæ iaciuntur & trans-
figunt corda / ktore wyszrzeliwają sie / čistáia sie
y przebitáia sercá.

Dokládá Ešáiasz in themate Ze tá strzála sto-
wá Państiego est in pharetra posita / iest skrytá /

S. Amb iest włożoná do saydaku. Wiem że Oycowie
Lib. de świeci / iáko Ambrosius / Gregorius / Didymus /
Noe. cap y inši / przez luk y strzály rozumieia vkrzyžo-
27.

Gregori. wámie Chrystusá Páná: osobliwie / tłumáczac
Hom. 8. one Psálmisty stowá / posuisti vt arcum æreum
in Esch: brachiá mea: Położyteš iáko luk miedziány ras

Didij: mioná moie: prawdziwie bowiem ramioná

in Catena Sbowicielá nášego / ná Krzyżu wyciągnione
Psál. 17. byli arcus æreus / luk miedziány / przez wežá fi-
gurowány: Ciecíwa byl Krzyž š: ktory rogi /
rece y nogi / te^o luku wyciągnal: Strzála byla
Dusá / ktora z Krzyžá iáko z ciecíwy wypu-
šcžoná nieprzyiacielá porázila / smierc o smierc
przyprawila / piekło zburzyla / niebo záprzatnelá.

Sermo: Wiem y to / že Chryzostom š. wykláda to /
aduer. de Verbo incarnato / o Stowie wcielonym / gdy
Hæret. mowi: Sagitta electa, Christus Dominus est,
ante sæcula ex Patre natus: Nam occultauit in
pharetra humanitatis, dignitatem Deitatis á dra-
cone. Strzála wyborná / iest Chrystus Pan /
przed

przed wieki od Oycá wrodzony: bo wtaik w
saydaku człowięczeństwa/ dostoięństwo Bo-
stwa od smoka. Czym on osuiany/ dum in Re-
demptore nostro mordet escam humanitatis, di-
uinitatis eum aculeus prostrauit: Gdy w Od-
kupicielu naszym pokarm ciata kasal/ zadto Bo-
stwa onego obalito: stowa sa Dwoiestowa.

Lib: 33:
Morali.
Cap. 9.

Ale ia o Stowie Pańskim zyst pochodza-
cym disturniac/ przez te Pharetre / przez ten
Saydak/ rozumiem obscurritatem eloquiorum
diuinorum, zakrytość y trudność stow Pań-
skich / ktora pochodzi albo z rzeczy dowcipem
ludzkim niezbrodzonych / o ktorych sie mowi/
cze^o wiele w Prorokach przykladow: albo ex
modo tractandi, sa bowiem w nim rozne tropi,
Schemata, Hyperbole, Allegoriae: ktorych nie
kazdy poiac moze, in Pharetra tedy/ w Say-
daku strzaly stowa Pańskiego.

Przyznawa to on Eunuchus/ ktory zapytany
od Philipa/ iesli by Ezaiasa Proroka czytaiac/
rozumial co czytál: od powiedziál: A iako
moge rozumiec/ iesliby mi kto niewkázal: przy-
znawala y Apostolowie s. ktorym Chrystus
Pan Moyzesa y Proroki tłumaczył. Przyznas-
wa Piotr s. gdy powiada, ze w listach Pawla
świetego:

Act. 8.

Luc. 24.

2. Petr. 3. świętego / Sunt quædam difficilia intellectu / są
 niektóre rzeczy trudne do wyrozumienia. Na
 koniec świadkiem tego owo / że się tak wiele
 zágeściło tłumaczow pismá s. czego by pewnie
 potrzeby nie było / gdyby do wyrozumienia by-
 ło snadne. Te tedy słowá Pańskiego przewy-
 borna strzátę / káznodzieie zálasta Duchá S.
 z wysokości dána / ná swiát wypuszczáiac / sercá
 ludzkie zágrzewáia / owšem iáko wost rospu-
 szczáia. Jesli bowiem ma to wymowá swieca
 ká / że ánimusámi kierwie / strzátá słowá Pań-
 skiego iáko się sercá nietknie? Piše Valerius
 Máximus o Polemonie zdesperowánym wse-
 teczniku / że się iedna Xenocrátésá wnet w inše
 człeká przetworzył orátia. Malowáno nie-
 gdys w storze lwiey Herculesá / trzymáiacego
 w prawey rece bukawe / w lewey łuk / w vstách
 strzátý: dáiac znác / że iáko był gotowym buka-
 wa okrácac dzikie zwierzetá / tak strzátámi słow
 z vst pochodzacych / ludzie przyhecác do siebie.
 Wymowá Ciceronowa Miloná / lubo był gar-
 dło przepádl / z rak smierci wydártá. Táž Len-
 tulum Sextilium nápołup iey podátá: Tá Seditie
 záwściagá / Táž y zágrzebione z popielist wy-
 dmuchnie. Stad Ecclesiástik: Verba sapien-
 tum

P/4. 147

lib. 6.
Cap. 9.

Ecc. 12.

tum sicut stimuli, & quasi clavi (drudzy czytáia iacula) in altá defixi: Stowá mądrych/ sa iáko ošćienie/ y iáko strzáty gleboko wrazone. Stad wrosty Poetické fabuly o Orpheusách/ Amphionách/ Mercuriusách/ iáko by oni stow wdzięcznych strzáłami/ nietylko rozumnym/ ále y bezrozumnym/ władneli stworzeniē. Chelpit sie niegdys Pyrrhus Krol Epirotski že wiecy Panstw sobie zholdowat Cynaxasa Krásomostwem/ á niželi przemysem y odwága woiena.

Ješli strzály stow ludzkich ták wiele vmieia/ Stowa Pánstie zaž nie beda przeražliwe / nie rowno skutecznieysze: Temi Josiasz Krol Sy-
dowsti/ dowiedziawšy sie/ quam minaces vi-
brantur contra Transgressores legis/ przeražo-
ny/ šáty ná siebie pošarpáwšy/ z poddanemi o
poprawe stárat sie žywotá. Temi postrzeloná
oblubiennicá wołátá: Vx mihi, vulnerata cha-
ritate ego sum: E y mnie/ žē zranioná miłostíá.
Temi postrzelony Dáwid špiewat, Adhæsit
anima mea post te, me suscepit dextra tua. Przi-
gnetá dušá moia do ciebie/ przyielá mie prawi-
cá twoia. Temi y wybrane náčžynie postrzelo-
ne/ wołátó: Quis me separabit a charitate Christi?

4° Reg.
22.

Cant:

Psal. 62°

Rom. 8.

Kto mie rozlaczý z miłostíá Chrystusowa?

B

Psyllom

Psyllom podobny kto sie tym sprzećiwia
strzało. Południowy powiewał długo wiatr
Herodo. nánich/ Żączym zdroie wyschle byly. Psyl-
lowie żalem wzruszeni pospolite vchwalili ru-
żenie. A tak w wszyscy / iak nágwalt wysli/
z wiatrem ná woynie. - Zachodzi ten / iako
raczy w oczy / y wšytkich iak iednego cżło-
wieká piascżysta przysypał mogila. Ridens
tur & irridentur ab omnibus Psylli: Im podob-
ni/ ktorzisz slowe w zapasy chodżic chca Pástim.

Slušnie záтым mowi Prorok: Posuit me
Psal. 118 sicut sagittam electam: Polozył mie iako strzá-
te wyborna. Podpisuie y Dáwid: Ignitum
Deut. 33. Eloquium tuum vehementer: Slovo tve
wielce rospálone: Żgadzasie y Moyżesz. In dex-
tera eius lex ignea, w práwicy iego zákon
ognisty. W tym tylko ogień ten wyborney
strzáły/ od materialne^o rozny/ że ow lubo za-
grzewa / alteruie / formas inducit áccidentales,
essenticy iednak odmienic niemoże: Tam ten
zá sie z rzeczy drewnianych / gliniáných cżyni
Srebrne / y złote / przemieniáac ziemie w
niebo / ciáło w Ducha / cżłowieká w Aniolá:
ô sagittæ electæ! o Strzáły wyborne!

Ioan. Piorá v tey strzáły widze bydż Viam, Veri-
tatem

tatem & Vitam. Bo lubo to Chrystus Pan
o sobie / tanquam de Verbo incarnato / o Sło-
wie w cielonym mowi / moze sie to iednak
aplikowac ad verbum annunciatum / do slo-
wa opowiedzianego. Psalmista powodem *Psal. 118*
do tego Conceptu: Lucerna pedibus meis ver-
bum tuum: Pochodnia nogom moim slowo
twoie. względem wtorego slowa sa Dbawi-
cielowe: Ze niebo y ziemia mimo przeydzie / *Mat. 24.*
a slowa Pańskie na wstecz nie poyda. Ze za sie
slowo Pańskie iest żywotem / owsem lignum
vitae, drzewo żywota / tenze mie vpernia
Dbawiciel / gdy powiada / ze koždy / ktory
slucha slow iego / ma żywot wieczny. Dám-
knal to Regius vates w owych slowiech: In lu-
mine tuo videbimus lucem: w Swiátłości *Psal. 35.*
twoiey ogladamy Swiátłość / Lumen enim *Philo li.*
iuxta Opticos, non nisi per lumen videtur. y Pa- *de prem*
ramiaftes: Mandatum lucerna est. & lex lux. *Prou. 6-*
To iest: Przykazanie pochodnia iest / a zakon
swiátłość.

W twych oczystych Strzałach Jasnie
Wielm: Páni nádnie ia te trzy piorá; Droge/
Práwde y Żywot. Wkroczywszy niegdys Bog
Wszchemogacy z Jobem s. w rozne / a trudne

Iob. 31. quæstie/ Pyta go też: perquam viam lux spargitur? Ktora droga światłość chodzi? Domyślał sie snąc Job S: że go Bog pyta nie o świeżtle Máterialnym / ale barziefy o Politickim: Ktore/ lubo ná honorách y dignitárstwach sie sádzi/ ale po wiekšey częšci prowadzi sie droga zácneho vrodzenia. Przykład w Dówidzie: Tryumphował ten z Goliátha / miał zostác zięciem Krolewskim. áli Sául pyta sie Abnera Hetmaná swego: De qua stirpe descendit hic adolescens? Jákobý rzekł: Jáka droga idzie światłość te^o Młodzienca/ Ktory ma być zięciem Krolewskim? Droga tedy światłości politickiey náprzednieyša/ go ściniec torowny / zácne z przodków vrodzenie.

Niezchodźiloć ná tym Jáśnie Wielmożna Páni/ Ciagnie sie linia Domu Wołowiczowskiego od kilku set lat/ w stolkách Woiewodzich/ Káştellanstich/ Pieczęciách mnieyšych/ y wiekšych / Podstárbschwách Dwornych y Siemskich/ zášla ad apicem Primastwa Wielkiego X: L: prowadzi sie y teraz w Jáśnie Wielmożnym Je^o Mści Pánu Hieronymie Wołowiczu / Stároście Generálnym Siemie Smudzkiey: była y w Jáśnie Wielmożnym Kosdżicu

dżicu w Rodze zeszley Jey Mści Pániey Wo-
iewodżiney / onym Żácnym Senatorze / Hre-
horu Wołowiczu / Kástellanie Nowogrodz-
kim / Stáročie Stonimskim . Ciagnie sie tá
droga y z owego / że iest z Mátki Sápieżánki /
Jásnie Wielmożne^o Bogdána Sápiehi Wo-
iewody Minstiego Corki splotzona . Ciagnie
sie y po Bábce po Oycu / bo tá była Chrep-
towiczówná Jásnie Wielmożne^o Pána Wo-
iewody Nowogrodzkiego / Marszáłká Litewa-
skiego Corká : Bábke zá sie po Mátcie miała
Jásnie Oświecona Kieżne Sánguszkówna
Koshyrska / z Onych przechrábrych Sángus-
ków Herkulesow W:X:L. zrodzona . Ciagnie
sie tá strzáta y insha droga wzgledem Stánu
Matżenskiego / w ktory była oddána zá Jás-
nie Wielmożne^o Je^o Mści Pána Jána Abrá-
mowiczá Woiewode Smolenskiego / Pra-
sidenta ziemie Inslántskiej / Lidzkiej y Wen-
denzkiego Stáročie / ktory Dom z liniey Gá-
toldowskiej originem swoje máiac od wiel-
kich Kiazat Litewskich / Stólki Senatorstie
y rozne Drzedy zásiádał ziemskie : powierzoz-
ne zá sie pograniczne fortece summá fide Pá-
nom swoim dotrzymáwał . Nie siegáiac dáley /

sám wspomniemy Jásnie Wielmożny Pan
Woiewoda jest tego dostowiernym świad-
kiem. Site jest ztást wáshych/ Oświeceni/ Jás-
śnie Wielmożni/ Przesácní Slucháczje pamie-
tników/ dobrze tego wiádomych / iáko on nás
nizshych ieszeże Vrzedách bedac / á ná Sey-
mach cálość y Práwa tey zácney Rzeczypos-
pocyżny swey piástuiac / záwse sie o dobro-
tey/ ni nácz sie nie ogladaiac / stárat: Co mu
nietylko nálásce nieškodzito Pańskiey/ ále tego
sie dostużył/ że mu non per ambitum/ ále w dom
náprzod Woiewodstwo Mińskie/ á potym y
Smolenskie jest przyniesione: y by fata lát nie
záyrzáty/ ogladálibysmy onego y ná náywyż-
shych Wiel: Xie: Lit. vrzedach. Ale y ták wy-
sokie zásiádáiác stolki/ námníey Kamboru nie w-
puścíl/ ták nákáždym stáwaiác placu/ że go tež
y náwiekshi nie przyiáciele (Inuidia enim Vir-
tutis est comes: iák cień zá ciálem/ ták zázdrość
zá cnota chodzi) nieináczey iedno godnym/ do-
brym/ cnotliwym/ á oyczyzne swa miluiacym
názywáli Senátore. Známienite to zápráwde
tey strzáty z Vrodzenia y Máłženstwa drogi.
Pudźmy ad Veritatem do Práwdy. Tá ácz-
bysie nábárzicy z dotrzymáney Práwostráwney
Wiary

Wiary wywieść mogła / ale to dowtozey od-
łożywszy częsci / na ten czas stad ia wywodze:
Ze pozostawszy po Mążonku swoim / lubo by-
ła w średnim wieku / obrąwszy iednak sobie
pobożny Stán Wdowi / dodzierżala státec-
nie y pośmierci raz poprzyścieżoney Mążon-
kowi swemu wiary / máiac podług Páwła I. Tim. 5
S. nádzieie w Pánu / trwáiac ná prozbach y
modłach wednie y wnocy. Podobna stey miá-
ry była oney Bohatyrce Judicie / ktora pismo Judish. 8
świete záleca / że pośmierci meża swego ná ná-
wyższym pietrze domu swego / vczynila sobie
osoblíwa komórke / w ktorey z dzieweczkami
swemi zamknawszy sie miešťkala / vchylaiac sie
od Conversatíey / ktora wiec niebezpiečna.
W ktorym to Stánie Wdowim ni oc sie bára-
zicy (zbioru swego ná zbytki nieobracáiac)
nie stárala / iáko aby Potomstwo podług Stá-
nu ich przystoyne wychowánie y cwiczenie
miało / w czym sie nie záwiodla. Ogladala roz-
ne pociechy / iáko z Wielmożne^o / á tego kocha-
nego iedyne^o Syná swego / Je^o M. p. Miko-
lája Abramowiczá Stárosty Miádzieskiego /
dzielneho y odwážneho w roznych expeditiách
Pólkownika Jego Kro. Mści: tak y z dwoch
Corek /

Corek/ Jásnie Wielmożney Jey Mści P.
 Holowczynskiej Woiewodzyney Mścistaw-
 skiej. y Jey Mści P. Rudominowey Dusiac-
 kiej Chorażyny Brastawskiej Stárościny
 Dswiátskiej: ktorých potomstwo á iey wnu-
 kowie recreabant oculos poznieyšej stároś-
 ci Jey Mści. Jey przykładem niech sie pozos-
 stále po meżách niestrácháia Wdowy, áby nie-
 przyšly o iaki dishonor/ ostáwe / álbo stráte
 máietności: niech sie tym ciešá/ że Bog wšech
 mogacy osobliwym sposobem nazywásie w piš-
 mie šwietym/ Pater orphanorum, & Iudex &
 Protector Viduarum / Dycem šierot/ á Sedzia y
 Obrońca Wdow. Owšem y to w piśmie S.
 náyduiemy/ że tym ktorzy Wdow bronia/ obie-
 1/sai. 1. cnie Pan odpuszczenie grzechow; mowiac: Si
 fuerint peccata vestra vt coccinum. quali nix
 dealbabuntur: Choć by byly grzechy wásze iá-
 ko šarlát/ iáko śnieg wybieleia.

W żywot zá sie tey Jásnie Wielm: Pániey
 weyrzáwšy/ moglby każdy dáć oney zá symbol
 lum Heliotropion, cum lemmate, álbo z nád-
 pišem: Sequor & æternum specto; ide zá toba
 Šbáwicielu moy/ wiekow nieprzeżytych wy-
 gladáiac. Kto zlást wászych niepomni iáko
 sie

ſie częſto y goraco bawiła / iuż nábożnemi
Modłami / iuż codziennym rozmyſłaniem / we
wſytkich ſwoych ráziach w Bogu y przyczynie
Náſwietſzey Pánny ráunek ſwoy poſtadáiác:
nuż one iálmużny / one ſpítálow y kláſtorow
opatrowanie / chorych náviedzanie / ona ra-
czóſć do porátowánia w padlych / zář ia z Tabi- *Luca. 26*
tha / Anna y innemi pobożnemi nieporównáły
wdowámí: Kto kolwiek weyżrát náiey w *Act. 9.*
obcowáníu oſtrożnoſć / w ſprávach roſtrop-
noſć / w mowie ſtromnoſć / ten przyznát /
że ſie w niey wereſikowály one Salomoná
cney niewiaſty przymioty: Sicut Sol oriens
in mundo in altiffimis Dei / ſic mulier prudens
in ornamentum domus ſux. Jáko Stońce w *Ecol. 29.*
ſchodzace ſwiátu ná wyſokoſći Bożey / ták
niewiaſtá madrá / ku ozdobie domu ieý.

Żyłác w prawdzie ná ſwiećie / żyła iáko
Senátorká / żyła w doſtátkách / nánniey to
iednák wſpániále^o nieodmienilo ieý ánimuſzu:
y co o Alphæuſie hiſtorikowie práwia / że mare *Casſio-*
Siculum ſubterlabitur ſine commixtione aqua- *dorus.*
rum / do ſwoiey Aréthuſy: To ſie o teý zácnéy
Pániey mowíc może: że ták in mundi vanitati-
bus żyła / iáko by ſie onemi nie vmotáła / ále do
C oney

oney Arethuzy / chwály wieczney dopłynąć
y z Chrystusem Pánem złączyć sie mogła. ô ve-
rè sagitta electa! strzála wyborna / trzema pio-
rami / *Vix splendore. Veritatis tenacitate
& Vitæ integritate przyozdobiona.*

STRZALA

W przykladnym
zyciu y wypełnieniu
nie przerwanym
przykazania Pań-
skie zwiçestwo.

Wwtore: strzala nietylko znaczy Sło-
wo Pańskie, ale też y przykladne życie,
a wniem ile gdy kto trwa stacecznie
w wy-

w wypełnieniu przykazani Pańskich / pewne
nad namiętnościami y nieprzyjaćiolami zwi-
cięstwo: Wiele może dobry albo zły przykład/
owšem zdásię / że wiecey mogą przykłady niż
gole słowa. Położone in themate słowa: Posuit
os meum quasi gladium acutum. & posuit me,
sicut sagittam electam: Położył vsta moie iako ^{1/ai. 49.}
miecz ostrzy / y položyl mie iako strzale wybor-
na, vważaiac Cyrillus ś. przez miecz w vstach
rozumie verba doctrinae, słowo nauki: przez
strzale zaś wyborna / ktora tkwi w cieie przy-
kładne rozumie życie: Wiec iako strzala glebiey
niż miecz wchodzi w ciało / tak przykładj barzicy
niż słowa człowieka do dobrego pobudzaię / &
dlá tegoż Cyprian ś. Doctor y Meczennik mo-
wi: Efficacius vitæ, quam linguæ testimonium:
habent & opera suam linguam, habent suam fa-
cundiam, tacente linguâ: Skutecznięysze iest
życiã / niż ięzyka świadectwo: maiać y dzieka
swoy ięzyk / maia swa wymowe / by tez do-
brze y milczal ięzyk.

Lib. de
dup. mar

Nie bez tajemnice Dáwid S. przypasawšy
miecz Chrystusowi P. zwycięstwa niewspo-
miná żadne^o / ale tylko simpliciter mowi: Ac-
cingere gladio tuo sup femur tuum potentissime

P/a. 44 Przypaß miecz swoy po biodrach twoich oná=
mocnieyßy: Ale dáwßy one^v strzály y rzekßy/
Ibidem. sagittæ tuæ acutæ, strzály twe ostre/záraz nás
wodzi: populi sub te cadent: ludzie pod toba
pádác beda: Jáko by tež wiecey Szawiciel náš
przykładem niż náuka zwoiował. Sa y inße
tego dowody.

4. Reg.
5. Uzdrowil Elizeus Naámána / áli on dzie-
kujac mowi: Verè scio quod non sit alius Deus
in vniuersa terra: Prawdzíwie znám že niemaß
inßego Boga po wßytkiey ziemi: dáie potym
Prorokowi miasto contentátiey vpominek / á
postrzegßy že on temi lubo bogatemi wzgar-
dził/ná tych miast wola swoje pod iázmó Pá-
Ibidem. stie podkláda mowiac. Non faciet vltra seruus
tuus holocaustum. aut victimam Dijs alienis, nisi
Domino: Juzež od tego cžásu, Bogom obcym
niebede ofiarowát / ieno Pánu: Barziew go
przyklad Proroka / á niželi cud przywiódł do
poznániá Boga prawdzíwego.

A co dziwnieyßá / barziew strzálá przykladu
zápalá serca náße do miłósti Boga / niželi obie-
cáná nágrodá. Animuie swoich Pan / aby nie-
Mat. 5. vstráßonym sercem znoßili persecucie. Beati
estis, cum maledixerint vobis homines, &
persecuti

persecuti vos fuerint: Błogosławieni iesteście /
gdy was przeklinać będą ludzie / y będą was
prześladować. rzecz tak przykra aby im osto-
dził / obiecuie za to roskosy wieczne: Gaudete &
exultate, quoniam merces vestra copiosa est in
caelis: Weselcie się / prawi / y igrajcie: czemu!
bo zaplata wam za to wielką zgotowaną w
niebie. Ktożby mierzwił / że ta obietnica
zachęcenia uczniowie Pańscy / mieli być och-
czemina w wszystkie katornie y meki / na wszystkie
biedy y wciśki: Tak się nam zdá: ale sercowidz
porozumiál / że im ięścze czegoś do śmiałości
niedostaie / y dla tegoż wystawnie przed oczy
onych dawno pożytych Prorokow y mowi.
Sic enim persecuti sunt prophetas, qui fuerunt *ibidem,*
ante vos: Wo też tak prześladowáno Proro-
kow / ktorzy byli przed wami: Jáko by też ad
persuadendum, nie tak było efficax præmium,
quam exemplum, nie tak była skuteczna obietca-
na nagroda / jáko przykład / y ktorzy zdáli się
być mdelmi do utarczki dla wyslugi / ci się och-
tnieyszeni stáli za przywodzcami.

Kzektlem / że strzáły w przykladnym życiu / ile
gdy kto státecźnie y perseueranter zachowunie y
wypelniá przykazanie Pańskie / znaczą nad ná-

4. Reg.
13.

miętościami y nieprzyjaćioły pewne zwi-
cięstwo: Sa tego różne figury. Cudowne by-
ło ono Proroctwo Elizeuszowe o którym ws-
księgách Krolewskich czytamy. Záchorzał Pro-
rok / przychodzi do niego Krol Joas / prosi /
aby mu o successách woiennych cokolwiek po-
wiedział. Prorok káže mu przynieść tuł y
strzály / káže ná strzály włożyć rece Krola
wi / á potym iakoby błogostawiac / položyl
też rece swoje ná reku Krolewskich / y rzekl /
otworz okno ná wschod Stonca / y wystrzel
strzály : Gdy wystrzelil / rzekl znouu Pro-
rok sagitta Salutis Domini & sagitta contra Sij-
riam in Aphec : strzálá zbáwienia Páńskiego
y strzálá przeciw Syriey do Apheku. Już też
y Prorocy / áieszcze pry stonaniu ná woynie tra-
bia. Aphek iest Miásto pokolenia Azer / ná
granicach Syriey / wykládá sie perseuerantia
trwálość: Jakoby też rzekl Elizeusz: gdy trwá-
le / gdy státecźnie bez interruptiey woiować
bedziesz / podobnieš wšytkę Syria.

Rabban

Lecz czemu Strzálá ta názywa strzálá Sa-
lutis Dñi, zbáwienia Páńskiego : mniemam że
ad distinctionem: má y Diabel swoje strzály / o
ktorych Psálmista : Ecce peccatores intendes
runt

runt arcum, parauerunt sagittas suas in pharetra. oto grzesznicy napieli luk / nągotowali strząs *Psal. 10.*
ty swoje w sądydku. Ale te strzåły mąiace
mu strzåle zbåwienia Pąńskiego / nie sę strzå-
ne / bezpiecznie ten mowi do nieprzyaciół owe
słowå Pąskie: Percutiam arcum tuum in ma *Eze. 49.*
nu sinistra tua, & sagittas tuas de manu dextera
deijciam: Wytracę iå luk twoy z lewice twey /
å strzåły twe z prawey reki wytracę: Niewsto-
raß nieprzyacięlu / zgåße z Apóstólem wßytkie
twe rozpålone strzåły. Emarcescet. dissipabitur *Ephes. 6*
arcus belli: zwiędmie / rosprosy sie luk woien- *Zach. 9.*
ny: Niech sie żåden nie lekå / ktory w strzåle *Ose. 1.*
Pąskiej nądzieie pokládå.

Owo y drugå figurå. Plåcże Dåwid zåbi-
tego Sålå / åle oraz rostkåznie, vt docerent fi-
lios Iuda arcum, Aby ucżono syny Judzkie
luku. Coż to do plåcżu / rostkåzywåc / åby mlodż
do luku / do strzål przyuczåno: niech to politi- *2. Reg. 1.*
ce tłumåcżå / że zå Sålå dzieło Rycerstie nie-
plużyto / bo y Dåwid nąpoiedynku niez luku /
åle z proce vbił Goliåtå: my do przedsięwzię- *1. Reg. 17*
tey tåk åpliknymy materiey: Przez luk ten y
strzåły / rozumieymy zupełne zåchowanie przy-
kåzåníå tego / gdyż w tym wßytkie zåleżå zwi-
cięstwå.

ciestwa. By był S^{au}l podług rozkázania Paⁿsi
1. Reg. 15 stiego Ag^ogowi K^olowi A^omonickiemu nie-
folgował / nie przeniósłoby się K^olestwo do
D^owida: wszedłby był y M^oyszeš do ziemi o^o-
biecanej / by st^otecznie P^onu vsal: Ni^o jako ieden
Ber. 129. 3 Doctorow zachodnich mowi: Si cautela Sam-
sonis, si deuotio Salomonis. perseuerantiam reti-
nuisset, nec is profecto priuaretur sapientia, nec
ille viribus. Gdyby w^oarunek albo przestroga
S^oms^onowa / gdyby nabożešstwo S^olomo^o-
we / swoje zachowało trw^ogłość / záprawde ani
by t^o pozbył m^odrošci / ani t^oaten swoiey mocy.

Colligow^oć się to może y z wyšey przypo-
4. Reg. 13 mnio^oney o Elizeušu historiey. Rozk^ozał Pro-
rok K^olowi / aby strz^oła vderzył w ziemi /
vderzył on wprawdzie / ale tylo trzykroć vde-
rzywszy / st^oanał: n^oatych miast rozgniewany Pro-
rok mowi: byš był vderzył pieć albo šešć / albo
šiedm kroć / por^oził byš był Syria aż do sk^ożes-
ni^o / ale teraz / trzykroć tyłko one por^oził: i^oś
koby rzekł / byš st^otecznie vsal P^onu / byš perse-
werował w tym strz^oła vderzeniu / byš dłužey
k^ołat^oł / pewnieby się mocy twey wšyšk^o nie-
opart^o Syria / ale žeš ledwie pocz^oawszy záraz
przešł / dl^o tego mn^oey otrzym^oš zwycięštw^o.

Pior^o

Piórą przy tey strzale / widze trzy cnoty
 Theologicckie. Fidem, Spē & Charitatem. Wiá-
 re / Nádzieie / y Miłosc. Przez Wiáre bowiem *Hab. II.*
 świeci pozwicieżáli Krolestwá / działali sprá-
 wiedliwość / otrzymali obietnice / zawarli
 lwom paszczeki / zágásili nawalność ognia / vsli
 ostrego mieczá / zmocnili sie z niemocy / meźne-
 mi sie stáli ná wojnie / wyrócáli obozy cudzo-
 ziemskie: Wiárá wysoko sie w zbitá gdy credit
 quod non videt: wierza temu / czego nie widzi /
 owšem cže^o y poiać nie może / iákie iest mysteri-
 um Sanctissimæ Trinitatis: bo sie to zdá nie po-
 dobná y rozumem ludzkim niepoieta w iedney
 nierozdzielney essenticy trzy osoby! iákie mys-
 terium Præsenticy Ciátá y Krwie Chrystusa
 Páná sub speciebus Panis & Vini / pod osobami
 Chlebá y Winá: iáko tamże in Eucharistia est
 Christus insensibilis, tum pasciue, fallit enim & he-
 betat visum, gustum & reliquos sensus: tum acti-
 ue, eo quod loco non coextendatur, sed quasi in
 punctum loci contrahitur. *o Nádzieie Psal.* *Psal: 16.*
 mistá mowi. Si exurgat aduersum me prælium,
 in Domino sperabo: By teź powstata przeciw-
 ko mnie wojná / w tey strzale nádzieie Pańskiey
 vsność pokládáć bede. Wysoko sie w zbitá tá

D

nádzieie

1. Cor. 13 nadziei strzala / gdy we wszystkich Angariach
obietnica przyszlych cieby sie rostosy. O mi-
sci sluchaymy Pawla s. Milosc cierpliwá jest/
dobrotliwá jest / nie zárzy / nie nádyma sie / wsy-
tko znoši / wszystko wierzy / nigdy nie wstawá:
iáko by rzekł: kto strzala miłości jest wzbroy-
ny / temu wszystkie przypadki sa znošne. Wzbi-
iá sie y tá wysoko / gdy fertur in Deum. miłnie
Bogá / propter se ipsum dla siebie / iáko Tworze:
spuŝcza sie y nádot / gdy miłnie bliźniego / pro-
pter Deum, dla Bogá. Temi piorámi nápsrzoz-
ne byli oyczyŝte twe strzaly Jáśnie Wielmož:
Páni Woiewodzi: Smoleń: Dotrzymałaś ná-
przod wiary: bo sie lina. Auitæ maiorum tuo-
rum fidei w tobie nie przerwála: Nic cie nie od-
wiodło od razná Krście przyietey wiary: Nie
była ta lekomyšlnosc y w myšli / ábyś była
chwieiaca sie trzcina / Siláremesmy cie / á Silá-
rem nieporuŝnym ználi. A luboš od rožnych
pokremnych swoich / o odmiane wiary sollicito-
wána byla / zwyciezálaś iedná te pokusy / stá-
tecznieš znošila te tentatye: Stárožitnošcia
wiary / ktorá žádných deliquia žádných w Ar-
tykulách wiary decreŝcenty / w przydátkách y
piatkách nigdy nie ponošila / iáť tarcza nie iáka
w táko

w takowych raziech zastanialas sie. A widzac
tak sie prze starsha bracia nasza za odmiána po-
sußenstwa do odmiány Urzetylów wiary za
nosilo / za wola Jasnie Wielm: Matzonka
swe^o znioshy sie y zrodzona swoia Jasni: Wiel:
Pania Theodora Wolowiczowna Zenowiczowa
wa / Wolowodzina Brzesta / plac swoy / na kto-
rym Certiew swieta tuteysa stoi / chetnie na
Bratstwo oddala / Bogu poslubila / znacnie
sie do budowania / znacnie y do Apparatow
przykladaiac. Ktore te miesce / sine palpo. bez
pochlebstwa / bylo y iest wszytkim inszym do
cierpliwego bied znoszenia y statecznosci w
wierze powodem y przykladem.

Nieszerze sie tu przypominaiac prawie nad
przyrodzenie tey Jasnie Wielmożney P. Me-
stwo / ktore okazala pomagaiac Bratstwu temu
dzwigac wszytkie ciezar y / y przesladowania
od pokoju niechetnych / Nadszleia (a to wtore
pioro tey wyborney Strzaly) ciepac sie ze da-
bit Deus his quocq; sinem. Jakoż pomnie to do-
brze iz gdy wzlela wiadomosc ze Najasnieys-
zy KROL Je^o Msc WLAJSLAW
Czwarty Pan Nasz Miłosciwy / wzlawshy
przed sie vspokoienie biednie rozroznione^o Nas

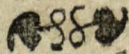
rodu nášego/ media z wysokiego swego roz-
sadku takie wynalazł/ ktore by obie strony v-
koic mogly/ gdy mowie wzięła o tym wiado-
mość/ iáko Bogu záto wielce dziekowáta/ že
spes nostras non fecit irritas, dobrze pomniemy
y to / iáko w roku przeszlym ogladáwšy w
osobie Jasnie Przewielebnego Je^o Mści Oyc-
ca Piotra M^ohily Archi^oEpiskopa Metro-
polity Kíowstie^o Hálickie^o y wšytkiey Ruśi
Oycy y Pásterza nášego/ quasi postliminio, iá-
koby z wygnánia przywrocona Swiátynia/
wesolo onych Symeonowych slow záżywáta/
Nunc dimittis ancillam tuam Dñe. Teraz odo-
puščzáš Służebnice twoie Pánie.

Co rzekne o Miłości/ o zgodnym ie y pomieš-
kaniu/ iáko w Mátženstwie/ tak ze wšytkiemí
Krewnemí / Sasiadámí / y powinowácswá
dalekiemí: osobliwie o miłości ktora do stá-
nu Duchownego miáta: Swiádkiemesmy my
sámí/ ktorym ná každym plácu wielka y znáč-
na te zácnemí y wielkiemí dowodámí ošwiáde-
czáta. Swiádkiem/ by mu fata żywota nie-
strociły/ bylby nádostowiernieyšym w Bódze
zešly fundátor náš á moy ántecessor Przewie-
lebný Ociec Leontij Kárpowicz pierwšy
Archymán

Archimándrita Monáſtera tego / ktorego
niewinnie do wiezienia wtraconego / z odwága
zdrowia ſwego / wydzwignac byla gotowa.
Czemu ſie niſt niecháy medziwoie / że ona iá
koby mimo ſexus ſui officium, ſerio zdrugie
mi o chwaly Pańſkiey ſtarala ſie pomnozenie.
Chwáli piſmo S. ona niewiaſte / ktora poda
ten cżas / gdy Kieżeta y Arcykáptáni żydow
ſcy Chryſtuſa Páná bluźniac mowili / in Beel
zebub principe dæmoniorum eijcit dæmonia.
w imie Beelzebuba riazęciá diábelſkie^o wyrzu
ca diábelſtwo / konſutniac te blaſfemia wzięta
ná ſie obrone Pańſka / y gloſem wielkim zá
wolála / Beatus venter quite portauit, Błogo
ſławiony żywot / ktory cie noſit.

Alle do przedſiewzięciá. Śnáiac my taka miłóſć
Jey Mſci ku ſobie / niewiemy / iákoſmy godnie
oney vſługowáli / to wiem żeſmy uſłużyć uſiło
wáli / wiem y to że do śmierci te^o áſſektu ku ná
nie odmieniłá: a náwet iáko drogi deposit ciáło
ſwoie / nie gdzie indziej / ieno tu ná tym ſwie
tym mieyſcu złożyć oſtátnia wola ſwoia wá
rowála. Niewſpominam ſczodrobliwych iáko
mużu / ſierot y wdow opátrzenia / pánienek vbo
gich przyſtoyne^o wychowánia / nieprzyiaciół

snádnego krzywd swoich odpuszczania / co
 wszytko zteyże dobliznie^o pochodziło miłości.
 Byłaś tedy Jásnie Wielmożná Páni Sagitta
 electa, Strzála wyborna / Sagitta cum arden-
 tibus, Strzála z goráiacemi. Jáko bowiem
 ogień / iest fundámentem żywota nášego / y
 wszytkich rzeczy przyrodzonych nutritor; tak
 miłość budynku Duchowne^o basis, fundamē-
 tum, & nutritrix; wiec jáko ogień z natury swey /
 nietylko powietrze zágrzewa / ziemię płodną
 czyni / ále też y ryby w wodzie głównym swym
 nieprzyiácieln rości / & nutrit y karmi; tak mi-
 łość w tey Jásnie Wielmożney P. nietylko pá-
 łała do Boga y bliźniego / ále y donieprzy-
 iációł swoich. Bráta tego powód z ofiary E-
 lizeusza Proroka. Ten ściagnowšy z nieba o-
 gień / nietylko woły y drwa / ále też wodę y
 kamienie polizál. Co ogień máteriálny sprawo-
 wál in rebus insensibilibus; to ogień miłości
 tey Jásnie Wielmożney P. sprawowál w
 stworzeniu rozumnym / gdy zákamiáte nie-
 przyiációł serca / sobie pozyskiwá-
 ła y jákoby wołowe
 czyniła.

Strzála

STRZALA

Nierychłość Pań- ska w karaniu.

Wotrzećie: Strzałá w piśmie świętym
 znaczy tarditatem, nierychłość do ka-
 rania Pańskiego / ktora jedná / graui-
 tate pœnarum, ciężkością kázi zwykt nágra-
 dzać. Hieronym s. wważájac one z Lamentá-
 ciei Jeremiáša Proroča / podobne Kzáiašo-
 wym słowá: Tetendit arcum suum, & posuit *Thrci 3,*
 me quasi signum ad sagittam: Wyciągnął łuk
 swoy / y postawił mie / iáko cel przeciwko strzá-
 le: mowi. In Arcu. quanto longius trahitur chor- *sup eadē*
 da, tanto de eo districtior exit Sagitta: sic extre- *verba.*
 mi iudicij dies (idem dici potest de quavis pœna-
 litate) quanto longius differtur, tanto cum vene-
 rit, districtior sententia procedet. To jest: w
 łuku

łuku im bierzcie się cieciwa ciągnie / tym rąz
niey z niego strzala sie wypuszcza: Tak y ostat
niego sadu dzień, (a to sie mowic moze y owse
lakim karaniu) im sie daley odklada, tym sroz
sza / gdy przydzie / wynidzie sententia. słusnie

Ecclesiastus 5. zátym nápomina Ecclesiast: Ne dixeris, pecca-
ui, & quid mihi accidit triste? Altissimus enim est
patiens redditor. Nie mow, zgrzeszyłem / ácoż
mi sie złego státo? Ná wyższy bowiem iest ciera
pliwym oddawca. Piekney wtym Metapho-
ry sám Pán Bog záżywa / gdy zemsta groźac

Isai: 34. te słowá do Proroka mowí: Inebriatus est in
cælo gladius meus, ecce super Idumæam descen-
det. Upítie ná niebie miecz moy / oto ná I-
dumeyczyka zstąpi. Bližey do máteriey nášey

Deuter: 32. ná inšym mieyscu: Inebriabo sagittas meas lan-
guine, & gladius meus deuorabit carnes. vpoie
strzaly moje krwia / á miecz moy požrze miesa.
Bogu y ludziom nieprzyiemne iest piánstwo /
niewiem ktobysie w nim przez dzieki Kochát:
rownie Bogu do zemsty przystepowác / iakoby
oporem przychodzi / Actio puniendi peccatores
iest dáleka od iego dobroci y miłosierdzia / dla-
tegoż / iakoby piány miecza y strzał dobywa.

Isai: 28. Ná co pogladáiac. Ezaiasz mowí: Irascetur
Dominus,

Dominus, vt faciat opus suum, alienum opus eius: vt operetur opus suum, peregrinum est opus eius ab eo: Rozgniewá sie Pán/ áby vczynił vczynek swoy / obcy vczynek swoy: áby dziełáł dzieło swoje / obce iest dzieło iego od niego. Gdzie lubo sie karanie nazywa dzieło Pańskie propter Iustitiam, dla spráwiedliwości / dla miłosierdzia iednák, ktore strzáty gniewu Pańskiego mitiguie / nazywá sie opus alienum, opus peregrinum ab eo, vczynkiem obcym / vczynkiem cudzym od niego: Nie żeby w Bogu inšego coś było iustitia & misericordia / spráwiedliwość y miłosierdzie / secundum esse, podług istności / gdyż Bog jest actus purus & simplicissimus, omnis expers compositionis, yco kolwiek jest w Bogu jest iednym Bogiem: sed tantum secundum dici, tylko podług nášego sposobu mowienia.

Litans

Steż że przyczyny / Pán mowi: Ecce furor meus, & indignatio mea, conflatur super locum istum: Oto zápalczywość moia y zágniewanie moie / z biera sie ná to mieysce: gdzie gniew ten / nie zowie indignationem innatam, zágniewaniem przyrodzonym / sed conflata, ále zebránym: Jáko by tež rzekł / iá naturaliter nie gniewám sie

Iere: 7.

wąmsie / ale wy występkami swemi do gniewu
wunie pobudzacie / tak / że zdami sie / że przez
tę naturze czynie gdy sie zapalam . Wyraża
to y Paweł ś. gdy doniepołutniacego mowi:

Rom. 2. Thesaurifas tibi iram : Skarbisz sobie gniew.
Jakoby też rzekł / gniewu Pan niema / ale go
sam sobie grzeszniku przymnóżasz y skarbisz .

W tey przyczyny nie storem iest Pan do karania /
ale sie nato sądzić nietrzeba / bo bez wieści y
przedzey nád spodziewanie zwykł karać .

Cyryll: Egipczykowie chcąc Hieroglyphice Boga
Ale: L. 9 wymalować / malowali oko / a pod nim kija /
cont: lul; chcąc przez to dać znać / że Bóg iest y wszytko
widzającym / y sprawiedliwym . Słusznie do
oka / ktore też iest & sapientiae typus / y ma
drości znakiem albo figura / przykładali baculum
iustitiae laske sprawiedliwości / chcąc wka-
zać / że Bóg żadnego wystętku / ktory widzi /
a widzi wszytkie / nie opuści bez karania / y ias-
ko pretkie iest oko do widzenia / tak pretka mo-
że być laska do zemsty .

psal. 77. Raczość te Dawid ś. uważając mowi: Ad-
huc escæ eorum erant in ore ipsorum . & ira Dei
descendit super eos; Jeszcze pokármy ich były w
ustach ich / a gniew Bosti zstąpił ná nich; Jás-
ko

fo by też barzo nie wielkie interstitium było
inter culpā & poenam/ między wina y karaniem.
Jeremiáš Prorok mowi : Virgā vigilantem ego *Ier: 1.*
video. Rozge czuiaca iá widze : albo iáko inși
czytáia/ virgam amigdalınam mature efflores-
centem : Rozge migdalowa pretko kwitnaca :
Jáko bowiem migdalowe drzewo przedzey *Theodor:*
nad inše drzewa kwitnie/ tak káranie Pańskie/ *Pagnin.*
przedzey niż sie spodziewámy/ do nas spieszy: ara-
cum suum tetendit/ & sagittas cum ardentibus ef- *Psal: 7.*
fecit. Luk swoy nápiat / y strzály z goráiacemi
wczynil. Može sie to przykládem objaśnić.

Groźac Pan generalnym potopem/ zakládá *Gen: 6.*
termin žywota ludzkiego lát sto dwádziestá :
erunt dies illius centum viginti annorum : co dru-
dzy tłumáczac rozumieia / že Bog Wszechmo-
gacy/ obiecuie iż nie miał swiáta potopem ká-
ráć/ áž po wysciuisia y dwudziestu lát : a przed *Gen: 7.*
sie ledwie sto lát minelo / ali wody rozmnoży-
ly sie y zalály wšytkę ziemie : Comminatio bo
wiem ta stála sie pieśsetnego roku wieku *Gen: 5.*
Jáko sie z textu colligowac može/ á spusty nie-
biekie otworzyły sie roku šestsetnego. czemuž
to dwudziesta lat przedzey wody spády/ niż od
Boga bylo przepowiedziáno: Odpowiadá *Heb*

Hom: 25
in Gen.

ronym s: Ponieważ ludzie nie pokutowali/ nie
chciał Bog czekać zamierzone^o czasu/ ale odciąwa
by lat dwadzieścia/ w prowadził wody w set-
nym roku. Przydaie Chrysof: s: że zemsta
Pańska/spiech się iako strzala z cieciwy spuszczone/
ile gdy kto poprawe zwłoczy / a spiech się/ nie
tylko ex iusticia, aby grzesznych karała/ ale też y
ex misericordia, aby ciężey niekarała ztych/ iesz-
li dłużey grzeszyć beda. Szczęśliwy ktory twarz
jego vprzedzą wyznanie/ Szczęśliwy ktory tych
strzał strachá sie Pańskich.

Piorá do tey strzali trzy potrzebne: rospamie-
tywanie smierci/ y sadu/ zátym oczekiwanie nie-
bá ábo piekła podług záslug do gromádj zebráw
Zech: 7. by to medrzec mowi. memorare nouissima tua, &
28. in æternum non peccabis. Pamietay ná ostatne
rzeczy twoie/ á ná wieki nie zgrzesz.

Znáás to do siebie dobrze Jáśnie Wielmoż:
Pá: latały strzaly twoie/ myśli mowis y konté
placie okolo te^o troygá/ znáás sie byc smertelná:
czestoś sie nazywála siánem / z ktorym po poko-
sách/ albo do kopy albo do šopy: Ciála bowiem
náše/ lubo sie składáia do mogil/ to iák do kopy
lubo sie grzebia w Cerkwi/ to sie składáia iák do
šopy. začymes ty Jáśnie Wielmožná Pani /
w vsta

w uſtawiecznym rozmyſłaniu goraco oto Pa-
nã proſitã / aby cie ſmierc nie gotowey nie zdy-
bãtã / wiedzac że iãko ſagitta Ionatã nunquam, *Regit*
abijt retrorſum / ſtrzãtã Jonãty nigdy ſie nazãd
po proſznicy niewrocitã / tãk y modlitwã nie-
pãdnie dãremnie / nie wroci ſie nie wyſtuchãna.
Gotowãtãſſie zawſze nã nie przez częſtoſtro-
nã Spowiedz / przez przyiecie prze nãſwiet-
ſe Ciãtã y krowie Chryſtuſã Panã Zbãwicie-
lã nãſze. a iãko motus ſagittæ ſemper in fine ve-
locior: lot ſtrzãty zawſze ku koncowi napretſy /
tãk y ty imes w dalſze zãchodzitã lãtã / tym bli-
ſza kresu ſmierci ſiebie widzac / zęſciecie ſ oniey
myſlitã y rozmawiatã. a przykãdẽ pobożnych
onych Ceſãrzow Konſtãntinopolſkich / ktorym
przy koronãciãch przypominãno / zãtkiey by
materiey Epitãphiã abo nãgrobtci ſobie goto-
wãc kãzãli / ty Jaſnie Wielmożnã Pãni / lat
dzieſiatkẽ przed ſmierciã tu nã tych gruntãch
ſtep / w ktorym by ciãto twoie aż do general-
nego wſytkich zmartwych wſtãniã zlożone
byc moglo / wyſtãwicieſ roſkãzãtã. Nie może tẽ
Przezãcni ſtuchãcże male mori / ktory zawſze
ſey w oczy ſpoyzrzeć byl gotowym. Szczęſli-
wy ktory nã to pãmietãciã / lagnã omycie grze-
chow *Hieron.*

chow z duszy swej / z rozpamiętywania śmierci
y z tej gotwie

Num 19. Rozkazał niegdys Bog / aby przy ofiarowa-
niu za grzechy / bydlenia czerwonego / popiołek
był pilno chowany w ten cel y koniec / aby
onego z woda zmieszawszy wszyscy inni / qui in-
currunt irregularitatem, ktorzy by byli nieczy-
stemi / pokrapiali sie y oczyszczali. Chciał ta
Ceremonia nauczyć nas Bog wszechmogacy /
abyśmy śmierci popiołek ustawicznie w pamięci
obnosili / y ony łzami rozstworzyszy iako tu-
giem nieiatym, brud grzechow naszych omiwa-
li: ale wracam sie do Jasnie Wielm: Paniey.

O strasnym sadzie / o iak wiec mile z du-
chowem konferowala / w dziecznie nayczests-
ze o nim rozmowy przymowala. Czestokrot
wiec mawiala: ze sie dwuch rzeczy wielce le-
kalo przy śmierci: Iudicium & sententiam. Sa-
du y dekretu. Jakoz iest sie czego lekac onego
Parlamentu y Trybunatu / gdzie Szawiciel
nasz Marszałkiem / Aniolowie y wszyscy swie-
ci asistentami / albo raczej assessorami. Nieprzy-
ziaciel duszny delatorem y aktorem / wszystkie
stworzenie swiadkiem bedzie: gdzie wszystkie
skrytosci z zanurzonego serca na iawia sie wyt-
kna.

Ena. o iaki tã strách bedzie / a tym strách wiet-
sy / im sadu nášego dzień niepewniey sy. In fi Eccl: 11.
ne hominis denudatio operum eius, przykońcu
życia nášego odkryia sie wšyſtkie uczynki naše.
Nie bez przyczyny / dzień sadu piſmo ſ. nazy-
wa diem Domini. dniem Pańskim / wšyſtkie bo Iſa: C. 13.
wiem dni żywota nášego ſa naszymi / w kto Ier: 46.
rych / możemy pro libero arbitrio dobrze y zle ſie
rządzić / niebo albo piekło (a to w tych strzał
consideratiej trzecie pioro budować: ale in ma-
gno Dei die de rigore & iustitia agetur. o czym
Job ſ: Numquid sunt dies hominis, dies tui Domi. Job. 10
ne? Azãż dni ludzkie ſa dniami twemi Pánie?
iakobj rzekł / wielkã miedzy temi dniami rożnicã.
o czym ſie w przeſtã miedziele z textu Ewangel-
ſkiego ſerzey zãſtã i waſemi mowito.

Wiedziãłã y powtore mowie o tym dobrze /
Jãśnie Wielmożna Jey Mśc Páni Woiewo-
dżina Smoleńska / zãczym wšyſtko to przed-
oczyma máiac / tak ſprawy y poſtepti miãra
kowãła ſwoie / żeby czyſta y niepokalãna mog-
ła ſtãnac przed Œbãwicielem ſwoim / aby mu by-
ła ſtrzãła do pharetry ieõ zgodna: przedłużenie
żywota / á zwolã ſmierci / nie była iey do grze-
chu / ale rãczyy do pokuty powodem: nie chciã /
la

ła abuti patientia diuina, wważała oczyszczenia her-
bowo sorwita strzate swoje: oto sie starata aby
ciato/ polowe Kleynotu swego/ ziemi oddawa-
ly, dusze/ cześć tegoż Kleynotu wyższa/ do-
rał Chrystusa P. podać mogła. Jakoż tubo-
one według tamtego in hoc feretro widzimy/
niewatpimy iednak że sie podług owey ad phas-
retram Dei dostata, do onich przybytkow z wie-
kow świętym zgotowanych. Dala nam w tem
otuche chwalebne iey postęptki/ czynia nadzieie/
te ktore sie hoynie dzieia iakmużny/ a nabarżiey-
te/ ktore sie przynosily/ y przynosić beda bez-
krewne ofiary.

Skonezyła Jásnie Wielmożna Jey Mśc
Páni Woiewodzina Smolenska bieg żywota
swoiego: kończe y ia mowe moie/ ciebie Chry-
ste Zbawicielu moy prośac/ abyś przez krew y
zasługi twoie/ przez ofiary y modlitwy naše
mitościwie/ iesli iakie wstyrki byli/ przeba-
czywszy/ tam ia przyist/ gdzie ty sám z Bo-
giem Oycem y Duchē S. Kroluiesz nawiekie
AMEN.

